

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
«ΒΙΩΣΙΜΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΣΜΩΝ
ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ»

1. Όπως έκρινε πρόσφατα το Ε΄ Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά την επεξεργασία διαταγμάτων, με τα οποία εγκρίνονται πολεοδομικές μελέτες, η ρυθμιστική αρμοδιότητα για τη χωροταξία και τη πολεοδομία - σαφώς διακρινόμενη από τη σχετική εκτελεστική αρμοδιότητα - επιφυλάσσεται σύμφωνα με επιταγή του άρθρ. 24 παραγρ. 2 Συντ. αποκλειστικά στο κράτος, δηλαδή στα κεντρικά ή αποκεντρωμένα όργανά του. Κατά την άποψη αυτή πρέπει λοιπόν ο καθορισμός Ζ.Ο.Ε., η κατάρτιση Γ.Π.Σ. και Πολεοδομικών Μελετών, ο καθορισμός ορίων οικισμών, η έγκριση, τροποποίηση και επέκταση σχεδίων και, γενικώς, κάθε συναφής ρυθμιστική αρμοδιότητα να ανήκει σε κρατικά όργανα.

2. Τα όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης δεν έχουν αντιθέτως ρυθμιστική αρμοδιότητα, επιτρέπεται όμως να τους ανατίθεται αρμοδιότητα εφαρμογής των σχεδίων όπως και άλλες εκτελεστικές αρμοδιότητες. Προς την εφαρμογή σχεδίων εξομοιώνεται, εξάλλου, και η εντοπισμένη τροποποίησή τους, εφόσον έχει επουσιώδη χαρακτήρα, προβλέπεται ή καλύπτεται από το οικείο Γ.Π.Σ., και δεν ασκεί επίδραση, άμεση ή έμμεση, σε άλλες πολεοδομικές ρυθμίσεις.

3. Περαιτέρω γίνεται δεκτό ότι ο νομάρχης, ως όργανο της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης υπό το καθεστώς που ίσχυε πριν από το Ν. 2218/1994, μπορούσε να έχει, με βάση εξουσιοδότηση νόμου, ορισμένες ρυθμιστικές αρμοδιότητες για τα πολεοδομικά θέματα του νομού. Η αλλαγή όμως που επήλθε με το Ν. 2218/1994, με τον οποίο ιδρύθηκε η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, είναι ριζική αφού ο νομάρχης έπαυσε πλέον να αποτελεί όργανο του αποκεντρωμένου κράτους. Ο αιρετός νομάρχης δεν μπορεί, κατά συνέπεια, μετά το Ν. 2218/94 να ασκεί τις πιο πάνω αρμοδιότητες, οι οποίες ανήκουν στην κρατική διοίκηση και όχι στην αυτοδιοίκηση. Ρυθμιστική αρμοδιότητα δεν επιτρέπεται έτσι να εκχωρηθεί στους νομάρχες ούτε με νόμο, διότι το

Σύνταγμα επιφυλάσσει αυτήν την αρμοδιότητα στο κράτος και αποκλείει την εκχώρησή της, με βάση νομοθετική εξουσιοδότηση, σε άλλα όργανα εκτός από τα κρατικά (Πρ. Επεξ. 1, 2/1996).

4. Επισημαίνεται επίσης ότι το ζήτημα της συνταγματικότητας των αρμοδιοτήτων του αιρετού νομάρχη στο πεδίο της χωροταξίας και πολεοδομίας πρόκειται να απασχολήσει τον προσεχή Σεπτέμβριο το Ε΄ Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως δικαστικό σχηματισμό, κατά τη συζήτηση σχετικών αιτήσεων ακυρώσεως.

5. Με το υπόψη σχέδιο νόμου ο αιρετός νομάρχης αναλαμβάνει την άσκηση ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων στον τομέα της χωροταξίας και πολεοδομίας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η έγκριση και αναθεώρηση Γ.Π.Σ. (άρθρ. 4 παραγρ. 10 εδαφ. β΄), η έγκριση και αναθεώρηση του ΣΧΟΟΑΠ (άρθρ. 5 παραγρ. 3), η έγκριση πολεοδομικής μελέτης (άρθρ. 7 παραγρ. 3), η πολεοδομική αναμόρφωση προβληματικών περιοχών εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων ή οικισμών προ του 1923 (άρθρ. 15 παραγρ. 2, η αρμοδιότητα αυτή ανατίθεται πάντως διαζευκτικά στο νομάρχη).

6. Με αυτά τα δεδομένα και εφόσον το Ε΄ Τμήμα του Συμβουλίου Επικρατείας υιοθετήσει ως δικαστικός σχηματισμός όσα έχει δεχθεί ήδη στο πλαίσιο της επεξεργασίας διαταγμάτων, βασικές οργανωτικές ρυθμίσεις του παρόντος νομοσχεδίου ενδέχεται να θεωρηθούν ως αντικείμενες στο άρθρο 24 Συντ.. Συνεπώς, θα ήταν ίσως αναγκαία η αναδιάρθρωση των προβλεπόμενων ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στο νομάρχη, και η άσκησή τους από όργανα της κεντρικής και κυρίως της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης που λειτουργούν στο επίπεδο της περιφέρειας. Η στενή σύνδεση του παρόντος νομοσχεδίου με το υπό διαμόρφωση νομοθετικό πλαίσιο για την οργάνωση του διοικητικού συστήματος της χώρας είναι προφανής.

7. Στο άρθρο 6 του σχεδίου προβλέπεται η σύσταση ν.π.δ.δ. για την παρακολούθηση εφαρμογής Γ.Π.Σ., ΣΧΟΟΑΠ και Ζ.Ο.Ε., επιτρέπεται δε η σύσταση και δεύτερου ν.π.δ.δ. όταν τούτο επιβάλλεται από τις ιδιαίτερες συνθήκες του νομού (παραγρ. 1). Αντί των ν.π.δ.δ. μπορεί πάντως να συνιστώνται πενταμελείς επιτροπές πολεοδομικού σχεδιασμού (παραγρ. 5). Η πρόβλεψη ν.π.δ.δ. για όλους ανεξαιρέτως τους νομούς είναι μάλλον πολυτελής,

άν ληφθεί υπόψη ότι οι πόροι τους προέρχονται και από τον κρατικό προϋπολογισμό (παραγρ. 9 συνδ. παραγρ. 6-7 άρθρ. 3), ενώ απαιτείται η οργάνωση και λειτουργία τους με το αναγκαίο προσωπικό (παραγρ. 10). Θα μπορούσε γι' αυτό να αντιστραφεί ο κανόνας, με τη σύσταση επιτροπών πολεοδομικού σχεδιασμού και τη σύσταση κατ'εξάίρεση ν.π.δ.δ. σε μεγάλους νομούς με δυσχερή προβλήματα.

Αθήνα, 16 Ιουλίου 1996